

TABOR* iznaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
zenstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priloge, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštno-ekspresni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisni se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, četrtek 18. maja 1922.

Številka: 113.

Mala antanta v Genovi. Načrt volilnega zakona predložen narodni skupščini.

Pred par dnevi smo objavili češko sodbo o nastopu jugoslovenske delegacije na mednarodni konferenci v Genovi. Danes objavljamo objektivno italijansko mnenje o politiki Male antante v Genovi. Članek je spisal italijanski publicist Luciano Magrini, eden najboljših in najobjektivnejših poročevalcev na genovski konferenci. Magrini piše:

Razprave in polemike, ki so se razvile v zadnjih dneh o vprašanju, ali naj se zapadne države pogajajo z boljševiki in nesporazumi, ki so nastopili v tem vprašanju med Anglijo in Francijo, so spravili Malo antanto v zelo neprijeten položaj. Te štiri zavezniške države so prisiljene precizirati svoje stališče. Do tega trenutka je Mala antanta nastopala kot ena celota. Rusko vprašanje jo je prisililo, da vsaka izmed štirih držav zavzame tisto stališče, ki je najbližje njenim lastnim interesom.

Mala antanta in Poljska sta izgledali že od začetka kakor dve skupini: na eni strani Poljska in Romunija, ki obe mejita z Rusijo, na drugi strani pa Češkoslovaška in Jugoslavija. Z ozirom na različnost ekonomskih pogojev in političnega naziranja je nastal naj-večji nesporazum baš med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Dr. Beneš, ki je hotel postati posredovalec za spravo med Anglijo in Francijo in je nastopal nasprotno soglasnim sklepom Male antante, je kmalu uvidel, da je njegova akcija izpodbita, ker je vsaka država Male antante ščitila svoje lastne interese. — Češkoslovaška je pripravila že poprejši trgovinski pogodbo z boljševiško Rusijo in je samo odlagala podpis do konca genovske konference. Industrijska Češkoslovaška je upala, da bo našla v Rusiji trg za svoje blago, zlasti za sladkor in da bo dobila v eksploatacijo sladkorne polane v Ukrajini. Dr. Beneš je spoznal, kakšne koristi ima Češkoslovaška, če se sporazume s sedanjo rusko vlado. Ko se je postrila napetost med Anglijo in Francijo, se dr. Beneš ni zdelo oportuno, da bi se postavil na francosko stran.

Razpravljalo se je o tem, kako stališče naj bi zavzela Mala antanta, če bi Francija in Belgija zapustili konferenco. Beneš je želel, da naj bi sodelovala na bazi Rusiji poslanega memoranduma. Ninčić je zastopal ravno nasprotno stališče, izjavljajoč, da bo Jugoslavija sledila Franciji, Poljska in Romunjska sta izrekli svoje nezadovoljstvo radi te razcepjenosti, odobrili pa sta stališče Jugoslovenov.

Ako Češkoslovaška pričakuje od Rusije ekonomskih koristi, jih Jugoslavija ne more pričakovati. Romunija je v skrbeh, ker Rusija ne bo priznala aneksije Besarabije, a Poljska se boji za svoje vzhodne meje, ki mednarodno še niso priznane.

Lloyd George je izjavil, da ne priznava definitivnosti teh meja in da je vprašanje Vilne in Vzhodne Galicije odprto. Predvidevajoč te težkoče se je Skirmunt trudil, da bi se konferenca odgodila in odposlala v Rusijo komisijo, ki bi proučevala tamošnje razmere in odločila o vprašanju posojila Rusiji. Ta predlog je navidez sprejel tudi Čičerin, ki je del časa konferiral s Skirmuntom; tudi Francija in Japonska mu nista nasprotovali. Toda Lloyd George in italijanski delegati so smatrali ta predlog za žalosten finale konference in izjavili, da je še pre-zgodnji.

Medtem je Beneš predlagal, naj Mala antanta in Poljska dokažeta svojo soglasnost s tem, da vse štiri države podajo bistveno enake, a formalno

Beograd, 17. maja. (Izvirno.) — Število vseh glasov, ki so oddani za vse kandidate enega nositelja kandidatne liste, se deli s količnikom. Kandidatne liste, ki niso dosegle količnika, se ne upoštevajo. Število poslaniških mandatov v enem volilnem okrožju se razdeli na one liste, ki so dosegle najmanjši količnik, na ta način, da se število glasov teh list postopno deli z 1, 2, 3, itd. Če doseže v enem volilnem okrožju, ki voli 6 ali več poslancev, količnik samo ena lista, dobi en mandat še ena, po številu glasov najmočnejša lista; četudi ni dosegla količnika. Enako se razdeli v okrajih z 9 mandati, kjer dosežeta količnik samo 2 listi. Če pa ne doseže nobena lista količnika, se razdele mandati tako, kakor da bi vse liste dosegle količnik.

Beograd, 17. maja. (Izvirno.) — Vlada je predložila parlamentu spremembo osnutka volilnega zakona, ki jih je na predlog ministra Marinkoviča sprejela in razširila. Sprememba se tiče člena 8. Člen 33. določa, da se mora najmanj 25 dni pred dnevom volitve naznaniti kandidatna lista pristojnemu sodišču I. stopnje v svrhu potrdila. V volilnem okrožju Maribor-Celje je kompetentno sodišče v Mariboru, v volilnem okrožju Ljubljana-Novomesto pa ono v Ljubljani. Kandidaturo nosilca volilne liste mora podpisati najmanj 500 volilcev. Tudi sodišču se mora pismeno naznaniti sprejem kandidature. Spremenili so se tudi členi 35, 38, 39, 49 in 65. Razdelitev mandatov se vrši na sledeči način:

Zadnji boji za rešitev jugoslovensko-italijanskega spora.

Beograd, 17. maja. (Izvirno.) Pri zadnjem sestanku naše in italijanske delegacije so italijanski delegatje obvestili dr. Krstelja, da pripravljajo Italija izprazniti in predajo Baroša, kar pa se izvrši le, če ostane Brakin v reški državi. V tem slučaju nam dovoli Reka mnogo koncesij glede prometa in carine. Dr. Krstelj je ta predlog, ki bi za nobeno državo ne bil sprejemljiv in ki je v nasprotju s pismom grofa Sforze, odločno zavrnil. Glede Zadra

so predložili Italijani nov načrt, po katerem bi se mesto nevtralne cone določila nekaka prometna cona v svrhu oskrbe in prometa z okolico. Naša vlada je pripravljena, sprejeti ta predlog, ker je tudi drugače Zader edino tržišče za okoliške vasi v tretji coni. Kar se tiče Reke, se bo zadeva, če Italija noče izpolniti rapalske pogodbe, predložila mednarodnemu sodišču, kar pa Italiji nikakor ne bi bilo ljubo.

O čem sanja dr. Korošec?

Zagreb, 17. maja. (Izvirno.) Iz Beograda poročajo, da se je dr. Korošec vrnil s svojega potovanja po Bosni in Hercegovini v Beograd. Namen njegovega potovanja je bil, pripraviti teren za avtonomistični blok. Dr. Korošec upa, da se bodo muslimani v slučaju, da zmaga na skupščini muslimanske stranke, ki se vrši dne 15. junija v Sarajevu, dr. Spahova skupina, pridružili avtonomističnemu bloku, ki bi

Radičevske hujskarije in njih žrtve.

Beograd, 17. maja. »Pravda« poroča, da Radičevi agitatorji v Medjmurju in Prekmurju na najnesramnejši način blafijo osebo našega kralja. Ravno ti agitatorji so zapeljali mnogo prekmurskih in medjmurjskih rekrutov k dezertaciji. Sedaj se obračajo ti zapeljanci na razne upljive osebe s prošnjami za amnestijo. Brzkom se bo tem prošnjam ugodilo. Kakor se doznava je baje tudi Manka Gagliardi prosil, da se sme vrniti v Zagreb.

Pred zaključkom genovske konference.

Amerikanska odprta vrata. DKU Washington, 16. maja. Bela hiša je mnenja, da pušča ameriška nota za nadaljne razprave še vedno odprta vrata.

Vtis ameriške note glede konference v Haagu. DKU Genova, 16. maja. V oficijelnih italijanskih krogih vlada mnenje, da ameriški odgovor ni smatrati za popolno odklonitev, temveč samo za poskus, pridobiti čas za proučevanje in modifikacijo predloga konference. Takoj po sprejemu note so se sestali Sehanzer s predsednikom de Factom, Lloyd George in ameriški poslanik k posvetovanju. Sklenilo se je, da zahtevajo v Washingtonu podrobnejše pojasnilo.

Borza. Curih, 16. maja. Berlin 1.85, Newyork 522.50, London 23.35, Pariz 47.97, Milan 27.32, Praga 10, Budimpešta 0.68, Zagreb 1.92, Varšava 0.13, Dunaj 0.525, avst. žig. krone 0.550.

Curih, 17. maja. (Predborza.) Pariz 47.80, Zagreb 1.90, London 23.24, Berlin

1.81, Praga 10, Milan 27.55, Newyork 522.50, Bukarešta 3.85, Dunaj 0.550, avst. žig. krone 0.550, Budimpešta 0.68, Varšava 0.13.

Zagreb, 17. maja. (Predborza. Poročilo Zadrzne banke v Zagrebu.) Dunaj 0.73—0.74, Berlin 24—24.50, Milan 3.65, London 307.50, Pariz 630, Curih 1300, Budimpešta 9, Newyork 68, Praga 133.

različne izjave, izjavljajoč ž njimi so glasje v stališčih in enotnost v nastopu. Predstavitelji vseh štirih držav so se sestali pri dr. Benešu, da bi sestavili dotično izjavo. A z izjavami sta prišla samo Češkoslovaška in Jugoslavija. Skirmunt in Bratianu sta bila praznih rok. Pa tudi med izjavama Češkoslovaške in Jugoslavije je bila taka temeljna razlika, da so pomenile izraz popolnoma nasprotnih nazorov.

Izza dolge razprave je bilo sklenjeno, da se opustijo nameravane izjave. V poljskih in jugoslov. krogih vlada veliko nerazpoloženje proti dru. Benešu, kateremu predbacivajo koketiranje s Čičerinom za hrbtom zaveznikov.

V Mali antanti tedaj ni več sporazuma. Franciji in Belgiji slede Romunija, Poljska in Jugoslavija. Kam se bo obrnila Češkoslovaška, če se razidejo veliki zavezniki, ni mogoče reči.

Rusija in Jugoslavija.

Genovski list »Corriere Mercantile« je objavil članek o Rusiji in Jugoslaviji. V tem članku pravi, da je Čičerin nastopil proti Jugoslaviji, da je velika Slavija zapustila Malo Slavijo, da je Jugoslavija v mednarodnem svetu osamljena in da sedaj nastopa konec panslavizma; zato se Italiji ni treba bati nevarnosti od Slovanov.

Povodom tega članka je genovski dopisnik »Riječi« zaprosil dr. Ninčića, naj mu pove svoje mnenje o trditvah rečenega lista.

Dr. Ninčić je odgovoril sledeče:

Za ves pameten svet je genovska konferenca pokazala jasno in lepo, da mi nismo osamljeni in da je naš mednarodni položaj zelo soliden. Vsled tega so trditve o naši osamljenosti samo posledica slabega razpoloženja nasproti naši državi, morda tudi posledica razočaranja, da mednarodna situacija naše države ni taka, kakor bi si želeli oni, katerim ni simpatična. Ni treba niti povdarjati, da mi v največjem sporazumu sodelujemo z državami Male antante in s Poljsko. Kar pa se tiče odnošajev do Rusije, lahko izjavim, da do sedanje Rusije nimamo prav nikakih odnošajev. Radi tega stališče službenih predstaviteljev današnje Rusije ne more imeti za našo državo tistega pomena, ki mu ga dajejo drugi. Iz zasebnih virov sem izvedel, da so boljševiki prepričani, da je Beograd center velike, krvave akcije, ki se pripravljajo proti boljševiški Rusiji in ki se bo baje začela že v bližnjem času. Kdor pozna razmere v naši državi, se mora čuditi najmnost ljudji, kateri so mogli nasesti takim vestem.

Ne zavoljo boljševikov, ampak radi ugleda in mednarodnega položaja naše države ne bomo dovolili nikdar in nikoli, da bi se na našem ozemlju pripravljala kakršnakoli akcija. Razen tega sem izjavil že v parlamentu, da bi naš narod nikdar ne pomagal pri akciji, v kateri bi eni Rusi ubijali druge. Zato je pa napačno, če se bivanju generala Wrangla in njegovih vojakov v naši državi daje kak drugi pomen, kakor gostoljubnost iz čustva človečnosti nasproti članom onega naroda, ki nam je storil toliko dobrega in katerega mi tako ljubimo.

Politične vesti.

* Narodna skupščina je imela 16. t. m. le kratko formalno sejo, v kateri se je določil dnevni red za nadaljne seje. — Posl. Goluh je stavil vprašanje, zakaj naše parobrodarske družbe še niso dozdej prenesle svojih sedežev v domače luke in zakaj vlada tega ne pospeši. — Finančni odbor je odklonil oni člen zakona glede uprave monopo-

ov. ki daje upravi pooblastilo, da sme pri domačih podjetjih za vžigalice, petrolej in cigaretni papir prisilno odkupiti ves izdelek po lastni ceni s 7% doplačilom. Na predlog demok. poslanca Milana Pribičevića pa je bilo sprejeto pooblastilo, da sme uprava monopolov dovoliti sajenje tobaka v manjših količinah, nego je predvideno po zakonu.

Genovska konferenca se bliža svojemu kopcu. V seji 26. t. m. je prišlo do hudega spopada med rusko in japonsko delegacijo, ker je Japonec Jši očital sovjetskim armadam grozodejstva na daljnem vzhodu. Lloyd George sam je že obupal nad kakšnim uspehom konference, ki se bo najbrže v četrtrek ali petek zaključila.

Seja Zveze narodov 4. septembra. Chamberlain je naznanil v spodnji zbornici, da se vrši prihodnja seja Zveze narodov dne 4. septembra. Vprašanje sprejema Nemčije in Rusije v Zvezo narodov ni na dnevnem redu, ki ga je sestavilo generalno tajništvo. Angleški zastopnik še ni imenovan. Zunanji tajnik je naprosil Francijo, Italijo in Zedinjene države, naj skupno izvedejo preiskavo glede nasilja angleške vlade napram kristjanom v Mali Aziji.

Dnevna kronika.

Zdravje ministra dr. Žerjave se je že toliko izboljšalo, da se je 16. t. m. odpeljal na Gorenjsko v sveži zrak, kjer bo po zdravniškemu mnenju v kratkem tako okreval, da bo lahko zopet prevzel vse svoje posle. Vsi demokratje to vest iskreno pozdravljamo.

Pri okr. glavarstvih so uradne ure odslej od 1/8 ure do 14. ure, ob sobotah od 1/8 ure do 1/4 ure.

Sosvet okr. zastapa laškega je razrešen dolžnosti. Gerentom je imenovan notar g. Avg. Drukar in pridejen mu je nov sosvet.

Ormož, (Dopis.) Dne 14. t. m. se je ustanovilo tukaj Vinarsko društvo za ormoški okraj glavne zveze Jugoslovenskih vinogradnikov. K društvu je pristopilo 190 članov. Načelnikom je bil izvoljen Robert Košar iz Sv. Bolfenka pri Središču, namestnik Rudolf Petere iz Ormoža, za tajnika Lovro Petrovar iz Ivanjkove, za blagajnika Peter Zadravec iz Ormoža, v odbor pa: Franc Kočever, Središče, Anton Meško, Lahonci, in Jože Tomazič, Vuznetinci.

Strela ubila delavca. V Mavhinhah v Juljski Krajini je pred par dnevi vdarila med nevihto strela v nekdo hišo, ki so jo ravno popravljali in kjer sta se mudila dva delavca. Eden izmed njiju, Jožef Colja, komaj par mesecev poročen, je ostal na mestu mrtve, drugi pa je bil le omamljen.

Porodi in smrtni slučaji v Gorici. V Gorici je bilo v preteklem mesecu 13 porok, 54 porodov in 40 smrtnih slučajev.

Opeharjeni jugoslovenski izseljenci v Trstu. V Trst je prispelo pred

nekaj dnevi več naših ljudi z otoka Krka, namenjenih v Ameriko. Tam so se izseljenci, ki še niso imeli potrebnih potnih listov, seznanili z nekim Radichem, kateroga so naprosili, naj bi jim pomogel do potnih listov. Radich se je radi tega obrnil še na nekoga Carlina, ki je obljubil, da poskrbi vse potrebno. Radich in Carlin sta par dni žvela na račun izseljencev, potem pa sta jih peljala v Benetke, češ, da bosta tam lažje preskrbela potne liste. V Benetkah sta seznanila naše ljudi še z nekim Sorrentinijem, ki je zahteval od njih 1260 dolarjev, katere so mu tudi res izročili. Nato je lepa trojica poslala izseljence nazaj v Trst ter obljubila, da jim prinese tjakaj potne liste in vozne listke. Bilo pa ni seveda nobenega. Izseljenci so prijaviteli zadevo policiji, ki je prva dva res našla in aretirala, tretjega z denarjem pa išče zaman, ker si je možak ime Sorrentini najbrže nadel sam. Enaka usoda je zadela malo prej tudi štiri druge naše izseljence, katere so »agenti« peljali v Genovo, živeli tam na njihov račun, jim izvalili skoro ves denar, potem izginili ter jih pustili na cedilu. To naj bo opomin vsem onim, ki nameravajo potovati v Ameriko preko Trsta, ali sploh preko Italije.

Ustanovni občni zbor Jugoslov. akad. društva »Triglava,« podružnica Ljubljana, ki se je vršil v nedeljo dne 7. maja ob 10. uri v zbornici univerze je znova pokazal, kako potrebna je bila ustanovitev popolnoma nepolitičnega naprednega akademskega društva. Občni zbor, ki se ga je udeležilo okrog 80 akademikov, je otvoril načelnik pripravljalnega odbora jurist Ervin Mejak, ki je pozdravil številno navzočo starejšino in predvsem g. rektorja dr. Krelca, g. dekana juridične fakultete dr. Dolenca, g. dekana medicinske fakultete dr. Šerka, g. vseuč. prof. dr. Lapajneti, zastopnika starešinske zveze g. prof. Broliha iz Maribora in g. prof. P. Lokovška. Brzotavno so pozdravili ustanovni občni zbor beogradski starejšine in starejšine ptujskega okrajja. Poporočilu pripravljalnega odbora je pozdravil občni zbor predsednik centrale v Zagrebu cand. med. Černef in podal kratek sliko o zgodovini in delovanju »Triglava«. Prečital je tudi referat o ciljih in smernicah modernega akad. društva, kakor si je to zamislil »Triglav« v Zagrebu. Ta program je tudi podružnica soglasno sprejela. — Po sprejetju pravil se je vršila volitev odbora, ki se je na svoji prvi seji dne 9. maja konstituiral sledeče: cand. iur. Mejak Ervin, predsednik; cand. iur. Hočever Mirko, podpredsednik; cand. iur. Reš Mirko, tajnik; stud. teh. Echartič Ivo, blagajnik; stud. med. Tiplič Adolf, knjižničar; stud. iur. Bučar Joško, gospodar; cand. iur. Karlovšek Janko, arhivar; stud. teh. Šerajnik Domijan, odbor. nič namestnik; st. med. Porekar Ciril, revizor; st. med. Vrbnjak Slavo, revizor. Društveno razsodišče se je sestavilo sledeče: cand. iur. Kurban Bogdan

cand. iur. Marič Aco, cand. iur. Pureber Emil, st. mont. Jirak Emil, st. iur. Planinšek Odon. Nato je pozdravil občni zbor v imenu starejšinske zveze g. prof. Brolih, ki je obljubil, da bo starejšinska zveza vedno moralno in gmočno podpirala podružnico. Sijajno uspeli občni zbor je zaključila triglavanska himna, ki je mogočno zadonela po dvoranah.

— Pozor, trgovci! Kraljeva poroka se bliža. Za ta izreden slučaj je tvornica »Icarus« izdelala umetniško izdelan reljef Kralja in Kraljice. Opis reljefa je razviden v današnjem oglašju. Ker potniki ne morejo obiskati v tem kratkem času vseh p. n. trgovcev Jugoslavije, je tvornica »Icarus« izposlala na vse trg. zbornice vzorce na ogled. Razpošilja se najmanje 1 gros (12 ducatov) poštine prosto in to samo po poštnem povzetju. **Ako bi prejeto blago in cena ne ugajala in se v 3 dneh po prejemu tvrdki vrne, se že plačajo vsoto in eventualni stroški povrnejo.** S tem je dana možnost vsakega trgovcu, da lahko brez vsakega rizika naroči po 1 gros ne da je videl vzorce. Pri eventualnih naročilih 5 grosov je 5% pri 10 in več grosov 10% popusta. Z ozirom na kratek čas do poroke se lahko naroča tudi telegrafski na »Icarus« Ljubljana 7. Glej današnji inserat. 749

Mariborske vesti.

Maribor, 17. maja 1922.

m Iz poglavja o začetnih pojavih kulturnega boja od strani mariborskega učiteljstva. Pod tem naslovom se zaganja predvečrajšnja »Straža« v naše mariborsko učiteljstvo radi tega, ker je nastopilo proti temu, da bi moralo še nadalje voditi otroke v cerkev. Nismo pooblaščen od učiteljstva odgovarjati na ta napad, zdi pa se nam vseeno umestno, zavzeti svoje stališče v tem vprašanju. Pred vsem moramo naglasiti, da je učiteljstvo po ustavi popolnoma upravičeno nastopiti proti tej srednjeveški navadi, ki je poniževala učitelja do cerkovnika in fajmoštrovega valpta, ki je moral s šibo tirati otroke v cerkev. Zakaaj naj imamo potem ustavo, ako bi se je ne držali. Odnedba graška školske sveta iz leta 1896. jugoslovenskega učiteljstva ne more ne vozati ne brigati. Dalje stojimo na stališču, da je kakor vsak državni nameščence tudi učitelj upravičen zahtevati vsaj to, da ima en dan v tednu, to je v nedeljo prosto, da gre lahko na izlet ven v naravo. Učitelj pa tudi ni zato tu, da bi skrbel za verske zadeve otrok, v to so poklicani kateheti, oni naj vodijo otroke v cerkev, ako hočejo. Končno so pa tudi prisiljene šolske maše nekaj, kar po našem mnenju, ki stojimo na popolnem stališču svobode vesti, ne odgovarja sedanji dobi. Oni stariši, ki hočejo, da njihovi otroci hodijo v cerkev, store to brez pritiska in tedaj, kadar jim je najugodnejše. Marsikdo pošlje otroke rad v cerkev prej, da jih potem lahko pelje

ven v naravo. Kar se tiče »Straže«, nega zgražanja radi nedeljenega pouka in radi »popoldanskega potepanja otrok po ulicah«, spada to mnenje v turško, nikakor pa ne v moderno evropsko šolo. Otrok se mora preletati v svežem zraku, zanj je to mnogo bolj važno in koristno kakor vse, kar se mu utepe v glavo v zaduhli in zaprašeni sobi. Kaj je bolje, da postane otrok zdrav ud človeške družbe, ali da postane jetičnjak? Edino nedeljen pouk odgovarja potrebi duševne in telesne vzgoje. O tem bi pri kulturnih ljudeh menda sploh ne bilo treba razpravljati, le pri naših kopitarjih iz srednjega veka je pamet še v takih povojih, da jim je treba to s trobento utepati v glavo. Žuganje voditeljem in učiteljsstvu ob koncu »razjasnitviyo vremena«, ko pridejo časi slovenske »vtonomije«, pa je najpodlejšje, kar je kdaj zapisal kak političen šmok. Vi, ki se »borite« proti »balkanskim« metodam postopanja z uradništvom, si upate še predno imate moč, brez sramu razkriti, da boste, če pridete do moči, postopali še slabše. Toda vaša želja po inkviziranju našega učiteljstva se ne bo izpolnila, za to bo poskrbela vsa naša zavedna in napredna javnost. Ako hočete ravno terorizirati, storite to lahko nad vašimi duševnimi kreteni po deželi, nad inteligenco pa to ne bo šlo ker so — prošla ona vremena.

m Sramota za znanost »jezikoslovnec« in »zgodovinske« razprave, ki jih prinaša »Straža« izpod peresa znamenega »strokovnjaka«, ki je »dognal«, da sta bila Adam in Eva Slovana ter »pobil« Masaryka radi Kraljevodvorskkih rokokov. Ali res ni pri »Straži« nikogar, ki bi uvidel, da se list s tem, da daje svoj prostor na razpolago takemu šušmarstvu, samo smeši? Gospodu »strokovnjaku« pa bi priporočali, naj se, predno bo še pisal »razprave«, nauči vsaj pravilno slovenščina, da ne bo v bodoče več prekašal Marko Pohlina.

m Zlobnost ali idijotstvo. Občinski svet je svoj čas sprejel sklep za obdajenje zabav in veselje. Za umetniško prireditev pa je sklenil, da se mora vložiti prošnja. Vsak bi mislil, da bo občinski svet gotovo ugodil takim prošnjam, še se bo prepričal, da je dotična prireditev res umetniška; ali motil bi se oni, ki bi tako mislil. Zedenjo prošnja Zikovega kvarteta je kratkoma odklonil in isto storil pri zdajnjem Cjbulovskijevem koncertu. Čeprav je bil poleg svojega umetniškega značaja tudi dobrodejen. Ker se pred prošnjah ne navajajo vzroki odklonitve, se je član prireditvenega komiteja obrnil privatno na nekoga gospoda občinskega sveta, ki mu je iz prijaznosti obrazložil vzroke te odklonitve in sicer, da se je vsled tega odklonila prošnja, ker je bil namenjen čisti dobček ruskim visokošolcem, ki itak dbe dovolj podpore od države. V boljše razumevanje omenjamo, da dobi res vsak ruski dijak mesečno 240 Din. podpore. Jasno pa je, da ne more ubogi dijak, ki je begunec in ne dobiva od

Radivoj Rehar:

Rabindranat Tagore: Vrtnar. — Ptice selivke.

Pisateljje sanskrita je Evropa poznala že davno, za novo indijsko literaturo pa se je pričela zanimati komaj pred nekaj leti, ko se je prvič začelo ime velikega bengalskega pesnika Rabindranata Tagore (Takurja). Nenadoma in nepričakovano so se pojavila njegova dela v angleščini in iz te so bila v kratki dobi prevedena na vse jezike kulturne Evrope. Posebno pa se je Evropa pričela zanimati zanj od takrat, ko je mad mnogimi resnimi tekmeči dobil Nobelovo literarno nagrado. Prve Takurjeve stvari v slovenščini sta prinesla pred vojno »Slovane« in »Ljubljanski Zvon«, prevedel jih je naš briški pesnik Alojzij Gradnik. Potem smo dobili krasno knjigo »Rastoči mesec«, njegove »Povestice«, a sedaj naenkrat dve knjigi: »Vrtnarja« in »Ptice selivke«. Prvo je izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani, drugo pa Kleinmayerjeva knjigarna. Vse je prevedel Gradnik in njegovi prevodi so klasični. One toplne n pristnosti, ki diha iz Gradnikovih slovenskih prevodov. Takurjevih del ne najdemo v nobenem drugem prevodu nego še v angleš-

kem, po katerem so prirejani vsi, kajti bengalsčine v Evropi menda razen morda par jezikoslovcev-orientalistov ne razume nihče; ti so pa navadno najslabši prevajalci literarnih del, kar se je pokazalo že nešteto krat in je torej bolje, da se tega dela ne lotijo. »Ptice selivke« so aforizmi bengalskega pesnika in misleca, zato se v njih ne more tako kazati veličina prevoda, a »Vrtnar« obsega pesmi, katere zahtevajo le pesnika, da jih prevede tako, da ne izgube preveč. Angleške prevode je oskrbel autor sam, zato niso izgubili skoro nič, slovenske je priredil tudi pesnik in še celo pesnik, ki stoji po intuitivnosti Takurju jako blizu, zato so enakovredni angleškimi. Ko vzame človek v roko »Vrtnarja« in ga prečita, skoro ne čuti, da je to prevod. Zato smemo biti Slovenci ponosni nanj.

Za nas Evropejce, ki smo se že zdavnaj preobjedli enoličnosti naše poezije in zapadamo že v dekadenco v najslabšem pomenu te besede, so pesmi Rabindranata Tagore kakor osvetožuča jutranja rosa. Te njegove pesmi so kakor orientalske rože, bolj preproste, ali ravno radi tega tudi bolj bolj bohotne in bolj vabljive in očarajoče. To je nekaj, kar se ne da razumeti toliko z razumom, ampak s čustvom. Veliki bengalski pes-

nik je izlil vanje kri svojega srca, vsaka besedica v njih je prikljta iz njegove globine. In njihova oblika in način izražanja, opisovanja! To so psalmi. Da, resnično, z nobeno drugo poezijo se ne da primerjati poezija Rabindranata Tagore kakor s psalmistično. Psalmistična je, kadar se poglablja v najskritejše misterije življenja, psalmistična kadar se kopa v ljubezni do žene. Naj zadostujeta v primeru samo dve, ne iskani in izbrani, ampak vzeti tako, kakor se knjiga sama odpre:

»Nimam miru. Žeja me po vzdaljenem.

Moja duša mre v koprnenju, da bi se dotaknila roba motne daljave.

O velika večnost, o presunljivi klic tvoje piščalke!

Pozabljam, vselej pozabljam, da nimam peroti, da bi letel, da sem prikovan na ta košček zemlje na vekomaj. Hrepenim in čujem; sem tujec v tuji deželi.

Tvoj dih prihaja do mene in mi šepeče nemogoče nade.

Tvoj jezik je znan mojemu sre, kakor njegov lastni.

O, cilj v daljavi, o presunljiv klic tvoje piščalke!

Pozabljam, vselej pozabljam, da ne poznam poti, da nimam krilatega korinja!

Za nič mi ni mar, potnik sem v svojem sre.

V solnčni megli počasnih ur, kakšna neizmerna podoba tvoja se oblikuje v modrini neba.

O predaljni Konec, o presunljiv klic tvoje piščalke!

Pozabljam, vselej pozabljam, da so duri zaprte v domu, kjer prebivam samotni!

»Roka se sklepa roke in oko medb v očesu: Tako pričinja zgodba najinih src.

Marčna noč je polna mesečine; v vzduhu je sladki vonj heče; moja piščalka leži na zemlji zanemarjena in tvo venee rož ni še dovršen.

Ta ljubav med teboj in menoj je prosta kakor pesem.

Tvoj pajčolan zafranove barve opa- ja moje oči.

Jasminov venec, ki si ga splela za me, prešinja moje sree kakor hvala.

Je to igra dejanja in odrekajna, razkrivanja in zakrivanja; malo sme- ha in malo plahosti in malo sladkoga, brezkoristnega boja.

Ta ljubav med teboj in menoj je prosta kakor pesem.

nikoder drugje podpore, ker je ostavil stariše v Rusiji in je pravzaprav tu pri nas sirota brez doma in opore. Izhajati s to svotico. Zato so tukajšnji ruski oficirji priredili ta koncert, da pomagajo tem revežem, če bi sreča bila mila, kupiti in si nabaviti vsaj knjige. Pomisliti moramo tudi, da bodo enkrat ti igrali veliko vlogo, ko se vrnejo domov, čeprav so danes v pravem smislu državnega prava dezertjerji. Ali v glavah nekaterih javnih zastopnikov in strankinih voditeljev ni morda zdrav in človekoljuben razum, temveč ono, kar pišejo v njihovih glasilih. Njihovo glasilo je svoto pismo in držati se ga morajo tudi v najbolj kočljivih vprašanjih. Ali pustimo politično plat te zadeve in pojdemo na drugo plat, ki bo bolj zanimala čitatelje glede te odklonitve, to je iz umetniškega stališča. Prošnja Zikovega kvarteta se je odbila, ker z njihovimi koncerti ne širijo po razsodnosti teh ljudskih zastopnikov v zadostni meri kulture, ker njihovo proizvajanje je pretežno in ni dostopno za maso, sicer pa nastopa ta kvartet le v lastno korist. Po mnenju tega gospoda svetovalca in njegovih tovarišev so umetniške prireditve le one, ki jih aranžirajo korporacije, to so edino-le pevska društva, vsem drugim pa se mora kolikor toliko ovirati prireditve, pa če bi magari prišli v Maribor Šaljapin ali Kubelik. Kaj bi rekli ti gospodje, če jim povemo, da so prišli poslušati ta koncert ljubitelji glasbe iz Ljubljane in iz Celja in to samo radi točke »La grande paque russe« (Svietli praznik). Če mislite, gospoda pri občinski zeleni mizi, se držati strogogo tega principa, povejte nam to javno in Maribor se bo odel v mrtvaško haljo, naj zamre vsako prvotno delovanje in naj cvete rajši strankarsko klepetanje po kavarnah in napitnice častihlepnežem.

na Za regulacijo Aleksandrove ceste. Prostor za stavbo palače »Zadružne gospodarske banke« bo kmalu pripravljen. Stara poslopja, ki so stala prej tu, so izginila, samo je še od njih pred prostorom velik kup podrtinskega materiala, kojega bodo porabili deloma za niveliranje ulice. Vprašanje je sedaj, kje bo stala pravzaprav nova velika stavba. Po starem regulacijskem načrtu za ta prostor pač menda ni predvideno nič posebnega in bi se naj torej nove hiše stavile približno v isti črti, v kateri stojijo sedaj stare. To pa ne bi bilo prav! Posebnost tega dela Aleksandrove ceste zahteva namreč naravnost, da se ta prostor na novo regulira, razširi in spremeni v trg. To bi se zgodilo na ta način, da bi se južna stavbena črta od Frančiškanske do Sodne ulice pomaknila približno za 10 do 25 m bolj proti jugu ter bi tekla toraj približno od srede frančiškanskega poslopja proti Sodni ulici vzporedno s severno črto. Na ta način bi nastal pravokoten trg, ki bi bil po svoji legi sčasoma gotovo najlepši v mestu, kadar namreč dvigne in olepša še Götz svojo hišo in bo na mestu sedajne gostilne »Pri Grozdu« stala primerna

Nobene borbe za nemogočim; nobene sence za čarom; nobenega tavanja v globinah temote.

Ta ljubav med teboj in menoj je prosta kakor pesem.

Ne blodiva iz vseh besed v večno molčanje; ne dvigava svojih rok v praznino za stvarmi onostran upa.

Dovolj je, kar dajava in kar prejema. Nisva iztisnila radosti do zadnjega, da bi natočila iz nje vino bolečine.

Ta ljubav med teboj in menoj je prosta kakor pesem.

Ali niso to psalmi? Psalmi modrosti in čiste ljubezni?

Poezija Rabindranata Tagore pa ni samo očarala sre evropskih čitateljev, ampak ima brezdvomno tudi vpliv na naše moderno evropsko pesništvo. Kolik je ta vpliv in v kakem razmerju je, se ne da reči s par besedami; o tem bi se meralo napisati obširno razpravo, ki jo bomo prej ali slej gotovo tudi dobili. Gotovo pa je eno, da mu ta vpliv edino vrline, ki ga dviga nad prejšnje. Kakor plemeniti Tagorejeva poezija splošno novo evropsko pesništvo, tako naj plemeniti naše slovensko in naša slovenska srca; njegove »Ptice selivke« pa naj plemenitijo naše globie misli

palača. Če bi ostalo pri sedanji črti, potem bi bila južna stran tega prostora popolnoma spakodrana. Velika palača v neposredni bližini cerkve bi učinkovala skrajno neugodno (neprijetna razdelitev prostora in mase), lepo cerkveno pročelje se ne bi moglo uveljaviti, cerkev sama bila bi zabita in zatolčena med hišami, posevnost stavbene črte pa bi naravnost kazila ves prostor. A tudi glede na promet je sedaj potreba, da bi bil ta prostor, v katerem se od vseh strani izliva ulice in ceste, dokaj razsežen. Kaj še le bo v poznejših časih! Mislimo, da ni še prepozno in da mestna občina še lahko to stvar z ravnateljstvom »Zadružne gospodarske banke« preuredi. Seveda bi morala občina odkupiti za sedaj samo par sto kv. m zemlje, a to naj bi ne oviralo, da se ta potrebna regulacija izvede, saj se občina lahko odškoduje s prodajo »Trga svobode«, ki bi v isti črti s Kopališčno ulico in kot njen podaljšek vodila na Jugoslov. trg. Priporočamo mestni občini oziroma mestnemu stavbenemu uradu, da si v interesu olepšave mesta in povzdige prometa osvoji to idejo.

m Več demokratičnosti, uljudnosti in vzajemnosti si žeje v nekem poslanem nam dopisu uslužbenci kontrole dohodkov j. ž. v Mariboru s strani nekaterih višjih glav v tem uradu. Ne poznamo tam razmer, pa če so pritožbe upravičene, priporočamo: manj birokratizma, več jugoslovenskega bratstva v dejanju, prijateljsko postopanje napram nižjim v službi, pri vsem pa seveda strogo izpolnjevanje dolžnosti!

m Iz mariborske okolice nam poročajo, da se je zgodilo zadnje čase več slučajev, da je kak stekel pes ugriznil razne osebe. Zato bi bilo potrebno strogo nadzorstvo, da se psi zlasti v gostilne ne gonijo brez nadzornikov.

m Ljudska univerza. V petek ob 20. (8.) uri predava v mali kazinski dvorani g. prof. dr. Ljudevit Pivko o ilirskem gibanju, ilirizem je predhodnik jugoslovenskega nacionalizma. — Vsakogar bo zanimalo, kako so naši predniki pred 80-90 letmi mislili o našem jedinstvu in delali zanj. Poznavanje ilirizma je potrebno slehernemu, ki hoče razumeti današnji narodni problem našega trojedinega naroda. Znanja osebnost predavatelja nam jamči, da bo tudi to predavanje ne le poučno, ampak tudi zanimivo.

m Protituberkulozna liga. Na zadnji seji PTL je poročal predsednik, da je prejela liga na svoja vabila glede ustanovitve krajevne podružnice od okrajnega glavarstva v Kočevju dopis, s katerim se sporoča, da si imenovano oblastvo začasno ni osvojilo ideje glede ustanovitve PTL, pač pa da se snuje po njegovi inicijativi za vsak sodni okraj društvo za zgradbo in vzdrževanje okrajne ubožnice in hiralnice, ki da je po tamošnjem mnenju za sedaj še bolj potrebno kakor pa PTL. Odbor PTL je ta povsem nepričakovani odgovor sprejel z obžalovanjem na znanje, ker priča o popolaem pomankanju razumevanja za važnost sistematičnega pobijanja tuberkuloze, te morlike človeštva, in ker obeta ustanovitve drugih organizacij, katerim je mogoče zadovoljiv prospeh in razvoj tudi poleg mnogo važnejše PTL. — Ustrezajoč prošnji telovadnega društva »Orel« bo g. decem. dr. Matko dne 17. t. m. v telovadnici imenovanega društva predaval o tuberkulozi. — Ker je prebivalstvo s Tezno izrazilo željo, da se v tamošnjem okolišju priredi v kratkem družinski večer s predavanjem o tuberkulozi, se je tudi za Tezno določilo predavanje o tem predmetu. — Končno se je na prošnjo vodje tukajšnje javne bolnišnice ugotovilo, da odklanjajočega stališča, ki ga je zavzel ljubljanski zdravstveni odsek v vprašanju prostorov za oskrbovališče PTL ni pripisovati informacijam, ki jih je prejel zdravstveni odsek od vodstva javne bolnice v Mariboru.

m Določitev kandidatov v pridobinske komisije. Trgovski gremij vabi vse trgovce in druge pridobitne kroge Maribora in okolice na sestanek, ki se vrši v petek dne 19. t. m. ob pol 20. (8.) uri zvečer v dvorani gostilne »Maribor« na Grajskem trgu, kjer se imajo določiti kandidati za volitev v pridobinske komisije.

m Važen sestanek obrtnikov. »Slovensko obrtno društvo« je z vabili sklicalno splošni sestanek vseh obrtni-

kov za v četrtek dne 18. maja 1922, ob 20. uri (8. uri zvečer) v restavraciji »Maribor«. Obravnavalo se bo za obrtnike zelo važne točke in sicer: 1. O razdelitve delavnega časa (urnika) za posamezno stroke. 2. Vprašanje bolniške blagajne. 3. Določitev delegatov za cenilno davčno komisijo in 4. slučajnosti. Ker je dnevni red zelo važen za vse obrtnike, vabimo vse, tudi one, kateri povabila niso prejeli, da se tega sestanka zanesljivo udeležijo.

m Najnovejša vrsta tatov se je pojavila v Mariboru, ki pred vsem zasleduje otroke ki hodijo nakupovat. Včeraj krog 6. ure je šla 12-letna Elica Sluga k peku po kruh. Na potu domov jo je na Meljski cesti ustavila neka ženska, ter jo naprosila, naj ji gre v bližnjo gostilno po časopis. Objubila ji je 1 dinar za to uslugo. Dekle je, nič hudega sluteč, izročilo neznaniki košarico s kruhom in 1 kg moke ter šlo v gostilno. Ko pa se je Elica vrnila iz gostilne, ni bilo nikjer več ne ženske ne kruha. To je že drug tak slučaj. — Nedavno je menda ist aženska na sličan način izvabila neki drugi deklici na Aleksandrovi cesti nakupljena živila. Ker otroci v svoji razburjenosti ne znajo popisati osebe, je zvito tatico težko izslediti.

m Nesreča pri prvem obhajilu. Danes zjutraj se je vršilo v frančiškanski cerkvi prvo obhajilo za deklice IV. dekliške ljudske šole. Deklice so imele po stari navadi v rokah goreče sveče; v sled neprevidnosti pa se je eni vnel šal in zagorele so ji tudi lase, tako da je bila hipoma v plamenu. Navzoči so ogenj hitro pogasili, tako da ni bilo večje nesreče, le lasje so deklici deloma zgoreli. Po našem mnenju bi se razvada prisostvovati s svečami prvega obhajila prav lahko opustila, ker je pri takih otrocih vedno nevarnost, da se zažgo. To bi se moralo sploh s strani šolske oblasti prepovedati.

m Šivilje vseh vrst dobe trajen zaslужek v Mariboru. Zgleda naj se pri državni borzi dela v Stolni ulici št. 4.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Kultura in umetnost

x Danes, v četrtek, 18. t. m. »Prodana nevesta«, ki je potem dalje časa ne bo mogoče vprijeti, ker odpotuje tukajšnja vojaška godba v Beograd. Ker bo naval k tej zadnji vprijetivi gotovo jako velik, priporočamo cenj. občinstvu, da si pravočasno preskrbi vstopnice.

x Večrjšnja vprijetiv »Prodane neveste« je uspela zopet izvrstno dasi se je uprava morala boriti v zadnjem trenutku z velikimi težkočami radi ne nadne boleznii gdč. Mezgčočeve. Nadome stovala jo je v vlogi Ljudmile prav srečno gdč. Kogejeva. Posebno pohvalno moramo omeniti gdč. Šuštarjevo v vlogi Marinke. Z veseljem opažamo pri njej, da se razvija od predstave do predstave, tako glasbeno kakor igralsko.

Izpred sodišča.

Svaka v silobranu ustrelil.

Posesnik Jožef Polanec v Ložanah pri Sv. Marjeti na Psnici se je zavarjal pred okrožnim sodiščem radi pregreška zoper varnost življenja po §§ 2, 835 k. z. Zakonska Fran in Ant. Kraut v Ložanah sta imela dva otroke, jednega sina Franca in hčer Matildo. Dasiravno obstoja običaj, da dobi posestvo sin, sta oče in mati začetkom leta 1921. izročila svoje posestvo v vrednosti pol milijona kron svoji hčer in današnjemu obtoženecu za 50.000 K. Svojega edinega sina pa sta odpravila z zneskom 30.000 K. plačljivih brezobrestno ob smrti prvega izročiteljev. Vsled tega se je sin jezil in videl v prvi vrsti v današnjem obtoženecu tisto osebo, ki ga je spravila ob posestvo. Iskal je radi tega tolažbo v pijančevanju in prišlo je tudi pogosto do preprirov med domačini. Dne 3. marca je Franc Kraut ml. nosil na travniku veje na kupe, medtem ko sta oče in mati v neki bližnji gostilni popivala. Po končanem delu je šel tudi sin v gostilno. Zvečer pa so mu stariši doma očitali zakaj noče delati in se okoli klati. To pa ga je tako razburilo, da je

začel groziti svojemu svaku. V silni razburjenosti se je podal v njegovo sobo ter kričal, da ga bode zaklal in da ga ne sme več videti pri hiši. Žena je zbežala z otrokom iz sobe. Napadeni pa je pograbil v strahu samokres in ga sprožil proti napadalcu. Zadel ga je v vrat. Prestrelil mu je jabolko, telo četrtega vratnega vretenca in vratni del hrbtnega mozga. Vsled teh poškodb je napadalec takoj izdihnil. Obtoženec, ki je prekoračil meje dopustne obrane, je bil obsojen na 3 mesece strogega zapore, v katerega se vračuna preiskovalni zapor od 4. marca do 28. aprila.

Razžaljenje Veličanstva.

Radi razžaljenja Veličanstva je bil obtožen 24letni rudar Ivan Metelko iz Bresternice, okraj Maribor. V tajni razpravi je bil obsojen na 1 leto zapor.

Objave.

§ Vabilo k rednemu plenarnemu zboru društva hišnih posestnikov v Mariboru in okolici ki se vrši dne 25. maja 1922. ob 10. uri predpoldne, v Götzovi dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo o dejanju odbora v društvenem l. 1921. 2. Odobrenje računov poročila za leto 1921. 3. Volitev odbornikov. 4. Volitev treh pregledovalcev računov. 5. Določitev članarine za leto 1922. 6. Sklepanje o predloženih predlogih. — Predlogi morajo se priglasiti pri odboru 3 dni pred zborovanjem. 7. Sedanji položaj hišnih posestnikov. 8. Poročilo o novem stanovanjskem zakonu in predlogih za pravilnik k temu zakonu. 9. Slučajnosti. Odbor.

Sport.

: Old boys »Maribora«: Old boys »Rapida« 4:4. Vkljub deževnem vremenu nedeljskega dopoldneva sta se sestali stari moštvi vodilnih mariborskih klubov, opirajoč se na duševno in telesno mladost ter po znameniti sportni prošlosti vsakega poedinca, utemeljenim ponosom, na igrišču SV Rapida. Igrišče »Rapida« se je pa izkazalo za premalo, ter je bila velikanska množica gledalcev precej inkomodirana. (Tekmovanje se ni moglo vršiti na prostoru »Maribora«, ker je bil isti od močne padavine poplavljen!) Ker so se prvenstvene predigre malo zavlekla, sta nastopila oba težko pričakovana nasprotnika burno pozdravljena z polurno zakasnitvijo. Ko se je zadostilo vsem fotografom, si skočila takoj oba protivnika v lase. Za začetek tekmovanja dirne dokaj neprijetno vse, ki so pričakovali kakki cirkus. Moštvi predvedeta igro, ki ne pogreša ne malo resnosti. Videti je bilo zelo lepe sportne momente, ki so markantni za aše starine. Če so prepletale napetost gledalcev salve smehu, izviralo je veselo razpoloženje le iz občudovanja ponosnečenih potez v igri. Obe moštvi sta izkazovali mladostno temperamentno napadalce in krilce, obrana je razpolagala z tolikimi močmi, da je čistila svoj prag prav prvovrstno. Vratarja sta rešila svojo nalogo zelo originalno in v dobro uspelem stilu. Omenimo vratarja »Maribora« g. Klešiča, ki je s svojim orjaškim nastopom ob priliki dveh bravurozno zadržanih neubranljivih strelih izkazal aplavz kot ga še ni nikdar doživel kak drugi vratar v Mariboru. G. Suppanz v goalu »Rapida«, se je, vkljub nemalim fizičnim mnusom v primeri z visavism, izkazal z občudovanji robinzonadami. Če pa sta oba vratarja štrikrat sigurno ujela žogo še le v mreži, je to privisovati pač slučajju. Sodnik g. ravn. Toman je s peklensko hitrostjo izpeljano igro vodil sigurno ter stoji brezkonkurenčno v prvi vrsti naših sodnikov, ki pridejo v poštev pri enakih težkih nastopih. Moštvi sta se sodniku predstavili sledeče: I. SSK Maribor Klešič — Jonke, Valček — Sessler I., Zobec, Gustin. — Levak, Kobi, Šuput, Standinger in Urišič. S. V. Rapida: Suppanz — Sereznaj, ph. Wolf — Summerer. Dr. Thalmann, Welle — inž. Jäger, Honomichl, Kurt Thalmann Pergler in Pugel. Tekmovanje je izkazovalo rekordni poset čez 2000 gledalcev, ki so z vidnim zanimanjem sledili napeti borbi. S

Pretrgana pesem

Poljski spisala **Eliza Orzeszkowa**, prevel **Vinko Albič**.
(Dalje). (12)

Odkar mi je umrla mati, ki je po navadi zvečer svirala očetu, sem morda dvakrat ali trikrat pri znanjih slišala glasbo.

Przyjemski vzklíkne strme: »Jeli mogoče? V štirih letih ste samo dvakrat ali trikrat slišali glasbo? Kako morete živeti brez glasbe?«

Klara ga je pogledala zamišljeno, nekako prezirljivo, ter odgovorila smehljaje se: »Kaj to de, ako se mora človek odreči tej zabavi?«

»To je res!« je potrdil on. »Kaj to de, ako se mora človek odreči kaki zabavi, posebno v tej starosti... Pameti je treba...«

»To je res!« je hitro pritrdila. »Saj sem že odastla.«

On je pogledal na nebo: »Ali se zvezde ne utrinjajo več?«

Tudi ona je pogledala na nebo in odgovorila: »Seveda še padajo. Venomer vidim padati zlate iskre. Le poglejte ravnokar je padla ena, tam-le za tistim velikim drevesom, sedaj druga, ravno za gradom, vidite?«

»Vidim... Recite: Rada bi slišala lepo godbo.« — Pričela se je smejeti, a on ni odnehal od prošnje.

»Recite, prosim: Zlata zvezda, dai, da bo tvoja zemeljska sestra nocoj slišala lepo godbo! Ponovite te beede, napravite mi to uslugo.«

Ni se mogla ustavljati njegovi prošnji. Z otroškimi usmevom na smehljajočih se ustnicah je pričela ponavljati: »Zlata zvezda, dai, da bo voja zemeljska sestra...«

A zdajci je prenehala, kajti po zraku je bila godba, ne več v pretrganih akordih, marveč v ujemajočih se, nepretrganih glasovih. Na obrazu, ki ga je še dvigala proti nebu, se je izražalo jasno navdušenje. Z usmi, napol odrtimi od blaženosti in ginjivega usmeva, z dvignjenimi očmi, ki so se kljub mraku zlato iskriale, je stala tu kakor iz zemlje izrastla, vsa zatopljena v harmonične glasove. On je pritajil glas in rekel šepetaje:

»Vidite, kako hitro zvezde ustrezajo željam zemeljskim sestram! A jaz nimam prav, da vas primerjam z zvezdo. Ta primera se je mnogokrat zlorabljala, ona spominja na čisto druge prikazni. Ravnokar mu je prišlo na misel nekaj drugega... Ali veste, kdo je bil Heine?«

»Nemški pesnik!« je odgovorila šepetaje.

»Da. Ravnokar sem se spomnil male pesmice Heineve, s katero se hočem nocoj posloviti od vas.« — Nagnil je glavo in za hip pomolčal, kakor bi si hotel pesem priklicati v spomin.

Godba v gradu je postala bolj melodična in razločnejša; drevje je tiho šumelo. Z melodijo, ki je zvenela s tipki in ke vznášala skozi tiho noč, s tihim šuštenjem resnih, počastnih dreves se je družil mehak, nežen, bofajoč glas, ki je govoril počasi in melodično:

Kot cvetka si nedolžna,
premila in krasna,
pogledam te, in žalost
se loti mi srca.
V molitvi bi položil
ti roke na glavo,
naj Bog te čuva tak' milo,
nedolžno in krasno.

Ko je izgovoril zadnjo besedo, jo je prijel za roko, se nitro pripognil in dahnil kratek poljub na roko, ki se je je komaj dotaknil z ustnicami. Sklonivši se je še rekel: »Počakajte tu, s prijateljem vam še nekaj zaigram.«

Potem je dejal klobuk na glavo in hitro odšel. Skozi vrata v plotu je stopil na senčnati vrt in izginit za drevjem. Okroginokrog je bilo nekaj minut popolnoma tiho; Klara je še vedno stala na istem mestu kakor za-

čarana. Kmalu je skozi zrak znova zadonela divna glasba, proizvajana od dveh godal. Za razsvitljenimi okni v gradu sta klavir in čelo, brezhibno ujemajoča se, igrala dolgo, lepo skladbo. Njeni glasovi so napolnjevali vrtno senco, se družili s tihim šumenjem dreves in z opajajočim čarom mamili deklico, ki je stala uprta ob plot in si obraz zakrivala z rokami.

III.

Klara je pozno zaspala in se zbudila zelo zgodaj. Navadno je takoj skočila iz postelje in bila z enim skokom pri umivalniku, kjer je v veliki skledi dolgo pljuskala po vodi kakor ptica v pesku. Danes je obsedela na postelji in poslušala. Glava in vse bitje ji je bilo polno melodičnih glasov in ritmičnih besed, ki so ji božale ušesa in srce.

Kot cvetka si nedolžna,
premila in krasna!

Klavir in čelo sta spremljala:
V molitvi bi položil
ti roke na glavo.

(Dalje prih.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Mala oznanila

Sprejme se **ženska pisarniška moč**. Ponudbe na upravo „Tabora“ pod „Ženska pisarniška moč“.

Proda se **4 polovnjakov belega vina 1921**. Vpraša se Vetrinjska ulica št. 2, kavarna Remic. 762

Svetla spalnica iz mehkega lesa za 1 osebo, skoraj novo, se po ceni proda. Vprašati: Maistrova ulica 13, II. nadst. levo. 764

Inženir išče lepo sobo, po možnosti v bližini mesta, parka. Ponudbe pod šifro „Inženir št. 201“ upravi. 761 2-1

Dva uradnika se **vzameta na hrano** v bližini carinarne. Prisojna ulica 2 (za vilo Alvis) na Meljskem bregu. 765 2-1

Proda se **stenski telefon**. Naslov peve uprava.

Kolje za vionograde

cepano in žagano, po najnižji ceni za prodati. Naslov povna uprava. 760

Knjigovodjo

išče večje industrijsko podjetje. Zmožen mora biti bilance ter slovenskega ali srbohrvatskega jezika. Nastop takoj. Ponudbe pod „Bilančnik“ na upravništvo „Tabora“.

763 3-1

Išče se

velika klet

ako mogoče v bližini kolodvora. Ponudbe na F. & A. Uher, Maribor, Slovenska ulica 8. 766 3-1

KRALJEVA POROKA

se vrši 1. junija 1922. Za to svečanost izdelala je naša tvornica umetniški reljev Kralja in Kraljice, ki je lep okras vsaki hiši. Reljev služi kot spomin na Kraljevo poroko in naj ne manjka v nobeni družini. Cena je primerno nizka. Reljev je imitacija kovine v raznih nijansah ovalnost, izdelan kot nastavek za na omare; pripraven pa je tudi za obešanje na steno, zakar je napravljena zlato-rumena žuora in sredi (vrhu) žnore jugoslovansko-romunska pentlja kot simbol veze (poroke). Ta krasno in umetniški izdelan reljev se dobi od 20. maja dalje v vseh boljših galanterijskih trgovinah Jugoslavije. (Naročili so si ga tudi rumunski trgovci v velikem številu).

Nabavite si vsi ta redek in lep spomin z željo: **Zivel Nj. Veličanstvo Kralj in Njegova Nevesta!** 750 2-2

„Icarus“, tvornica igrač, Ljubljana 7

P. n. trgovce opozarjamo na današnji članek pod „Dnevnimi vestmi“.

Transjugo Dobavlja

d. d. najjeftinije 673

Zagreb, Mažuraničev trg 5 **traverze, željezo, eksere (čavli), vapno, cement, gips, trstiku, drot, daske i sav gradjevni materijal**

Telefon broj 27-60
Brzjavni: Transjugo

Filijala: Beograd, Kosmajka 16
Ispostave: Ostjek, Široka ulica 8
Subotica kod Pluković i drug i Skoplje

Radi posebno ugodnega nakupa velike množine najfinejšega perila za gospode se vrši en teden, počenši s 16. majem t. l.

reklamna prodaja vseh vrst perila za gospode po znižanih cenah, katere si blagovolite ogledati na v izložah novo izstavljenem blagu pri tvrdki

Josip Karničnik, Maribor, Gosposka ulica št. 15

Priporoča tudi bogato zalogo vseh vrst drugega modnega blaga. Posebno se priporoča velika izbira

- klobukov
- čepic
- slamnikov
- samoveznikov
- ovratnikov

Najnovejše!

Najnovejše!